3. Nosova, O.V. (2007), "Investment attractiveness of the enterprise", *Strategichni priorytety*, no. 1(2), pp. 120-126.

4. Dovbnia, S.B. (2007), "Methodological principles of formation of investment attractiveness", *Ekonomichniy visnik Natsionalnogo girnichogo universitetu*, no. 4, pp. 43-50.

5. Haidutskyi, A.P. (2004), "Rating of investment attractiveness of the economy", *Ekonomika i rohnozuvannia*, no. 3, pp. 119-128.

6. Samihullina, Yu.R. (2010), "Managing investment attractiveness of enterprise", *Ekonomichniy visnik Donbasu*, no. 2, pp. 90-94.

7. Official website of the State Statistics Service of Ukraine, available at: www.ukrstat.gov.ua/.

8. Hukaliuk, A.F. (2010), "Investment attractiveness as a factor in increasing the competitiveness of the territory", *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 6(108), pp. 167-174.

9. Napadovska, I.V. (2005), "Theoretical and methodological aspects of research investment attractiveness of Ukraine", *Visnyk Donetskoho Derzhavnoho universytetu ekonomiky i torhivli im. M. Tuhan-Baranovskoho. Seriia : Ekonomichni nauky*, no. 4(28), pp. 55-60.

10. Briukhovetska, N.Yu. and Khasanova, O.V. (2009), "Rating of investment attractiveness: identification of some shortcomings of existing methods", *Ekonomika promyslovosti*, no. 44, pp. 110-117.

УДК 658.8

МЕТОД ОЦІНЮВАННЯ ІМПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Жежуха В.Й., к.е.н., доцент, Шпак Ю.Н.

Національний університет «Львівська політехніка»
Україна, 79013, м. Львів, вул. С. Бандери, 12

zezukhavj@gmail.com, dida_05@ukr.net

У статті наведено метод експрес-оцінювання імпортного потенціалу суб'єктів підприємницької діяльності, що вирізняється з-поміж існуючих установленням кількісно-лінгвістичних оцінок станів виокремлених складових такого потенціалу (маркетингова, фінансова, інформаційна, техніко-технологічна, соціально-трудова) за допомогою шкали Харрінгтона та їхнім подальшим агрегуванням в інтегральний показник із урахуванням коефіцієнтів вагомості. Запропоноване трактування поняття імпортного потенціалу підприємства, а також розглянуто різні підходи до його оцінювання. Надано змістовну характеристику кожній із складових, що формує імпортний потенціал підприємства (маркетингова, фінансова, інформаційна, техніко-технологічна, соціально-трудова). Розглянуто доцільність здійснення експрес-оцінювання імпортного потенціалу підприємства. Обґрунтовано доцільність оцінювання імпортного потенціалу підприємства за допомогою експертного методу в поєднанні із кількісно-лінгвістичною шкалою Харрінгтона. Наведено модифіковані лінгвістичні оцінки станів складових потенціалу імпортної діяльності за шкалою Харрінгтона. Наведено технологію оцінювання імпортного потенціалу підприємства як послідовності п'яти етапів (якісне ідентифікування станів кожної із складових імпортного потенціалу підприємства; трансформація якісної оцінки у кількісну із використанням кількісно-лінгвістичної шкали Харрінгтона; установлення коефіцієнтів вагомості кожної із складових імпортного потенціалу; інтегральне оцінювання рівня імпортного потенціалу; інтерпретація рівня та стану імпортного потенціалу). Виокремлено особливості застосування зазначеної технології в практичній діяльності під час оцінювання імпортного потенціалу. Розкрито методичні особливості інтегрального оцінювання імпортного потенціалу. Запропонований підхід на відміну від наявних дає змогу суб'єктам оцінювання імпортного потенціалу виявити сильні і слабкі боки у цій сфері, а також ідентифікувати кількісно-лінгвістичний рівень такого потенціалу для прийняття стратегічних, тактичних чи оперативних управлінських рішень.

Ключові слова: імпортний потенціал, метод, оцінювання, підприємство, потенціал.

Жежуха В.И., Шпак Ю.Н. МЕТОД ОЦЕНКИ ИМПОРТНОГО ПОТЕНЦИАЛА СУБЪЕКТОВ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ / *Национальный университет «Львівська політехніка», Украина*

В статье представлен метод экспресс-оценки импортного потенциала субъектов предпринимательской деятельности, что отличается от существующих установлением количественно-лингвистических оценок состояний выделенных составляющих такого потенциала (маркетинговая, финансовая, информационная, технико-технологическая, социально-трудовая) с помощью шкалы Харрингтона и их последующим агрегированием в интегральный показатель с учетом коэффициентов весомости. Предложена трактовка понятия импортного потенциала предприятия, а также рассмотрено различные подходы к его оценке. Предоставлена содержательную характеристику каждой из составляющих, что формирует импортный потенциал предприятия (маркетинговая, финансовая, информационная, технико-технологическая, социально-трудовая). Рассмотрена целесообразность осуществления экспресс-оценки импортного потенциала предприятия. Обоснована целесообразность оценки импортного потенциала предприятия с помощью экспертного метода в сочетании с количественно-лингвистической шкалой Харрингтона. Приведены модифицированные лингвистические оценки состояний составляющих потенциала импортной деятельности по шкале Харрингтона. Приведена технология оценки импортного потенциала предприятия как последовательности пяти этапов (качественная идентификация состояний каждой из составляющих импортного потенциала предприятия; трансформация качественной оценки в количественную с использованием количественно-лингвистической шкалы Харрингтона; установление коэффициентов весомости каждой из составляющих импортного потенциала; интегральная оценка уровня импортного потенциала; интерпретация уровня и состояния импортного потенциала). Выделены особенности применения указанной технологии в практической деятельности при оценке импортного потенциала. Раскрыты методические особенности интегральной оценки импортного потенциала. Предложенный подход в отличие от имеющихся позволяет субъектам оценки импортного потенциала выявить сильные и слабые стороны в этой сфере, а также идентифицировать количественно-лингвистический уровень такого потенциала для принятия стратегических, тактических или оперативных управленческих решений.

Ключевые слова: импортный потенциал, метод, оценка, предприятие, потенциал.

Zhezhukha V.Y., Shpak Y.N. METHOD OF EVALUATION OF THE IMPORTED POTENTIAL OF SUBJECTS OF MENAGE / *National University Lviv Polytechnic, Ukraine*

In the article a method is resulted express-evaluation of the imported potential of subjects of entrepreneurial activity which exudes between existing establishment in number linguistic estimations of the states of the selected constituents of such potential (marketing, financial, informative, tekhniko-technological, sociallabour) by the scale of Kharrington and their subsequent aggregation in an integral index recognition coefficients of ponderability. Offered interpretation of concept of the imported potential of enterprise, and also the different going is considered near his evaluation. Rich in content description is given to each of constituents, that forms the imported potential of enterprise (marketing, financial, informative, tekhniko-technological, sociallabour). Expedience of realization is considered express-evaluation of the imported potential of enterprise. Grounded expedience of evaluation of the imported potential of enterprise by an expert method in combination from in number linguistic by the scale of Kharrington. The modified linguistic estimations of the states component of potential of the imported activity are resulted after a scale of Kharrington. Technology of evaluation of the imported potential of enterprise as sequences of five stages is resulted (high-quality authentication of the states each of constituents of the imported potential of enterprise; transformation of high-quality estimation in quantitative with the use in number linguistic scales of Kharrington; establishment of coefficients of ponderability each of constituents of the imported potential; integral evaluation of level of the imported potential; interpretation of level and state of the imported potential). The features of application of the noted technology are selected in practical activity during the evaluation of the imported potential. The methodical features of integral evaluation of the imported potential are exposed. Offered approach unlike present enables the subjects of evaluation of the imported potential to find out strong and weak sides in this sphere, and also to identify in number linguistic level of such potential for acceptance of strategic, tactical or operative administrative decisions.

Key words: imported potential, method, evaluation, enterprise, potential.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В умовах ринкової економіки однією із важливих передумов здобуття суб’єктами господарювання сталих конкурентних переваг не тільки на вітчизняному, а й на закордонному ринку є наявність у них різного потенціалу високого рівня, зокрема й імпортного. Чітке розуміння й усвідомлення власниками, а також керівниками усіх

рівнів управління підприємства наявних чи потенційних ресурсів і можливостей розвитку у сфері імпортної діяльності є запорукою прийняття дієвих стратегічних і тактичних рішень у цій сфері і тим самим максимально оптимального використання імпортного потенціалу.

Високий рівень імпортного потенціалу підприємства доволі часто ілюструє високий рівень розвитку його зовнішньоекономічної діяльності, а також вказує на конкретні напрямки ефективного використання такого потенціалу. Він уможливлює ефективний розподіл наявних ресурсів поміж різними векторами зовнішньоекономічної діяльності підприємства, вказує на напрямки її диверсифікації, а також на шляхи інноваційного розвитку суб'єкта господарювання у цій сфері. Отже, розвиток існуючих напрацювань у сфері оцінювання імпортного потенціалу суб'єкта підприємницької діяльності є актуальним і своєчасним завданням для вітчизняного бізнесу.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Огляд й узагальнення літературних джерел дає змогу зробити висновок про те, що проблема формування, використання та розвитку різних видів потенціалу підприємств, у т.ч. і їхнього оцінювання, розглядається у працях багатьох вітчизняних й іноземних науковців, зокрема, О. Балацького, А. Воронкової, І. Герасименка, О. Горячої, І. Должанського, О. Ждана, Т. Загорної, В. Костинця, Ю. Костинця, О. Кузьміна, В. Кунцевича, О. Лукасона, К. Нужного, В. Ращупкіної, І. Рєпіної, С. Степаненка, О. Удалої, С. Хамініча та багатьох інших. Авторами, зокрема, розглянуто різні підходи до трактування сутності поняття «потенціал», висвітлено методичні особливості оцінювання різних видів потенціалу та його типології, розкрито особливості управління підприємством на засадах ефективного використання управлінського потенціалу, обґрунтовано напрямки стратегічного управління конкурентоспроможним потенціалом, а також його діагностики тощо. Попри це, низка важливих положень вказаної тематики досі не до кінця висвітлена у літературних джерелах. Зокрема, відсутні системні й комплексні методичні положення щодо оцінювання такого виду потенціалу, як імпортний. Сьогодні, здебільшого, практично усі напрацювання у сфері потенціалу зовнішньоекономічної діяльності пов'язані в першу чергу із оцінюванням експортного потенціалу, а не імпортного. Для останнього ж характерна певна структура, його оцінювання пов'язане із певними особливостями, які слід враховувати, відтак, проектувати існуючі напрацювання у сфері оцінювання інших видів потенціалу на імпортний недоречно.

МЕТА СТАТТІ

Враховуючи актуальність обраної тематики і поставлену проблему, у статті слід розробити метод експрес-оцінювання імпортного потенціалу суб'єкта господарювання.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Результати досліджень свідчать, що поняття «потенціал» – латинського походження й означає воно дослівно «міць, сила». Науковці також основний зміст цього поняття розкривають через потужність, сукупність засобів, необхідних для реалізації поставленої мети [1, с. 140]. У літературі доведено, що поняття потенціал трактується загалом як «сукупність усіх наявних засобів, можливостей, продуктивних сил, що можуть бути використані у певній сфері, галузі, ділянці; запас чого-небудь, резерв; приховані здатності, сили якої-небудь діяльності, що можуть виявлятись за певних умов» [2, с. 902]. В Економічній енциклопедії вказано, що потенціал – це «наявні в економічного суб'єкта ресурси, їх оптимальна структура та вміння раціонально використати їх для досягнення поставленої мети» [3, с. 13-15]. Таким чином, зрозуміло, що здебільшого поняття потенціал розглядається із позиції ресурсного підходу, в основі якого – виокремлення й економічне оцінювання різних ресурсів, що формують

цей потенціал. Отже, виникає необхідність у формуванні такого методу оцінювання імпортного потенціалу підприємства, який би дозволив урахувати вплив кожного із різних видів ресурсів, що формують такий потенціал. При цьому, слід також наголосити на важливості врахування нематеріальної складової імпортного потенціалу, яка в умовах глобалізаційних тенденцій, зростання конкуренції, а також розвитку інформатизації набуває все більшої актуальності.

Огляд й узагальнення літературних джерел дає змогу виявити значну кількість аспектів, які варто враховувати при визначенні поняття «імпортний потенціал». Опираючись на результати досліджень О.Г. Мельник [4, с. 39], під імпортним потенціалом підприємства слід розуміти сукупність наявних, потенційних ресурсів та можливостей, що можуть бути мобілізовані для досягнення стратегічних та тактичних цілей при здійсненні імпортної діяльності підприємства.

Сьогодні в літературних джерелах пропонується чимало різних підходів до оцінювання різних видів потенціалів. Серед них варто виокремити ПМ-метод та МП-метод [5, с. 39], експрес-аналіз [6, с. 120], графо-аналітичний метод [7, с. 264-269] та чимало інших. Варто зауважити, що в межах кожного із згаданих підходів враховується вплив зовнішніх і внутрішніх чинників середовища функціонування суб'єкта підприємницької діяльності з урахуванням особливостей предмета оцінювання, тобто того чи іншого виду потенціалу.

Узагальнення теоретичного і практичного досвіду, а також результати власних досліджень дають змогу стверджувати про доцільність виокремлення в структурі імпортного потенціалу суб'єкта господарювання низки складових, що формують ресурсну базу такого потенціалу (рис. 1).

Рис. 1. Складові імпортного потенціалу суб'єкта підприємницької діяльності
Примітка: виокремлено авторами

Варто зауважити, що акцент у виокремленні складових імпортного потенціалу суб'єкта підприємницької діяльності зроблений на внутрішнє середовище його функціонування, адже відомо, що саме тут зосереджена максимальна кількість усіх основних чинників формування і розвитку імпортної діяльності підприємства.

Із метою розроблення дієвого інструментарію оцінювання імпортного потенціалу суб'єкта підприємницької діяльності слід навести змістовну характеристику кожної з виокремлених на рис. 1 складових (табл. 1).

Кожну із виокремлених складових імпортного потенціалу суб'єкта підприємницької діяльності можна оцінювати різними способами із використанням різних індикаторів. Не вдаючись до виокремлення таких показників, можна зробити висновок про їхню різноспрямованість і представленість (абсолютні, відносні, натуральні, часткові, інтегральні, вартісні тощо), адже ілюструють вони різні боки імпортної діяльності підприємства. Відтак, для експрес-оцінювання потенціалу імпортної діяльності суб'єкта господарювання рекомендується використовувати експертний метод у поєднанні із кількісно-лінгвістичною шкалою Харрінгтона (табл. 2), яка, як відомо, є «універсальною і придатною як безрозмірний критерій для вирішення важливих

завдань теорії і практики» [8, с. 277]. Подібний підхід запропонований у роботі О. Г. Мельник [4, с. 329-347] для діагностики інвестиційної привабливості підприємств та у роботі Н. Городиської для оцінювання потенціалу інжинірингової діяльності машинобудівних підприємств [9, с. 88-92].

Таблиця 1 – Характеристика складових імпортного потенціалу суб'єкта підприємницької діяльності

№ з\п	Складові імпортного потенціалу	Умовні позначення	Змістова характеристика складових імпортного потенціалу
1	Маркетингова складова	$П_м$	Характеризується внутрішніми сильними сторонами та зовнішніми можливостями задовольняти потреби споживачів у результаті здійснення імпортної діяльності та завдяки цьому одержувати максимальний економічний результат від імпорту. Сюди також слід включати «асортимент» та дієвість обраних маркетингових інструментів імпортної діяльності, наявність ефективної її маркетингової стратегії і політики, а також узгодженість останніх із загальними цілями розвитку підприємства
2	Фінансова складова	$П_ф$	Характеризується забезпеченістю імпортної діяльності підприємства достатньою кількістю фінансових ресурсів для ефективного її здійснення. Ця складова включає теж процес управління фінансовими ресурсами імпортної діяльності, тобто планування, організування, мотивування, контролювання і регулювання. Особливу увагу слід зосереджувати також на оптимізації власних, позичених та залучених фінансових ресурсів, які підприємство може використовувати для фінансування поточних і перспективних витрат під час імпорту. Варто наголосити, що фінансова складова створює фундамент для трансформації наявного в підприємства ресурсного потенціалу імпортної діяльності в конкретні її результати
3	Техніко-технологічна складова	$П_{тт}$	Включає забезпеченість підприємства усіма необхідними активами для ефективного здійснення імпортної діяльності. Враховує також налагоджені партнерські стосунки з іноземними контрагентами, зокрема й постачальниками
4	Інформаційна складова	$П_і$	Характеризується інформаційними можливостями здійснення імпортної діяльності, а також підготовки та прийняття управлінських рішень у цій сфері. Враховує наявність у підприємства різних баз даних (наприклад, щодо попередніх імпортних контрактів, можливих іноземних постачальників тощо). Також характеризується розвиненістю технічних засобів збирання, накопичення й опрацювання інформації, призначеної для автоматизації процесу виконання завдань під час здійснення імпортної діяльності
5	Соціально-трудова складова	$П_{ст}$	Характеризує існуючі та потенційні кадрові можливості здійснення імпортної діяльності підприємства, які визначаються чисельністю, віковою структурою, професійними, кваліфікаційними та іншими характеристиками персоналу підприємства, що залучений у сфері імпорту. Сюди також належить використання дієвих принципів управління таким персоналом, існування адекватної вимогам часу організаційної структури управління, а також існуючий соціально-психологічний клімат у колективі працівників під час здійснення імпортної діяльності

Примітка: розроблено авторами

Використання зазначеного підходу для оцінювання імпортного потенціалу суб'єкта господарської діяльності дає можливість одержання на завершальному етапі інтегрального показника шляхом трансформації результатів експертного опитування відповідно до значень шкали Харрінгтона. Отже, технологія оцінювання імпортного потенціалу підприємства передбачає реалізацію низки послідовних етапів (рис. 2).

Таблиця 2 – Лінгвістичні та середні кількісні оцінки шкали Харрінгтона

Шкала Харрінгтона			
Лінгвістичні оцінки	Модифіковані лінгвістичні оцінки станів складових потенціалу імпортної діяльності	Інтервали оцінок	Середні оцінки
Відмінно (дуже висока)	Дуже високий потенціал	0,8-1	0,9
Добре (висока)	Високий потенціал	0,63-0,8	0,71
Задовільно (середня)	Середній потенціал	0,37-0,63	0,5
Погано (низька)	Низький потенціал	0,2-0,37	0,28
Дуже погано (дуже низька)	Дуже низький потенціал	0-0,2	0,1

Примітка: наведено авторами на підставі [10, с. 94; 11, с. 24; 8, с. 277]

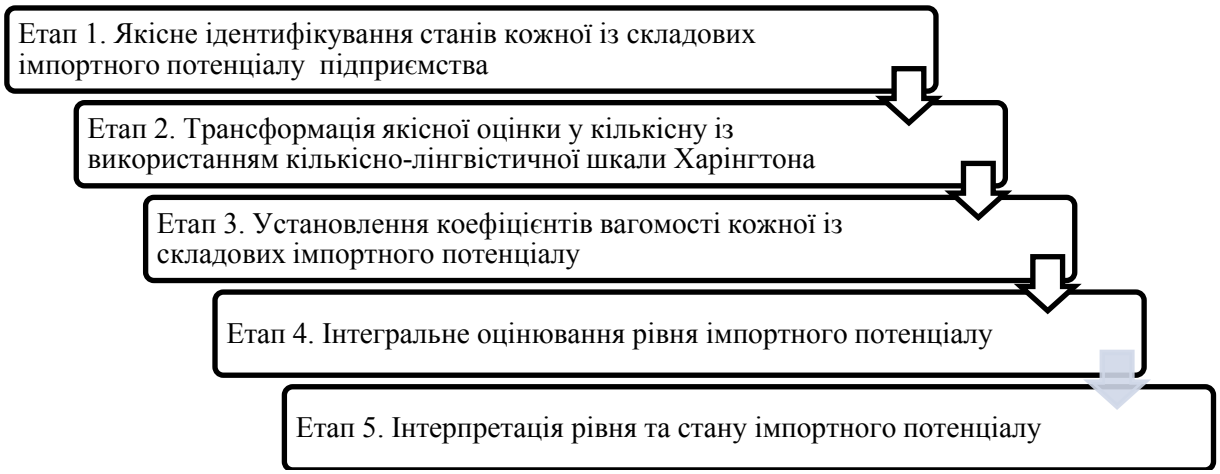

Рис. 2. Рекомендовані етапи оцінювання імпортного потенціалу суб'єктів господарської діяльності
Примітка: запропоновано авторами

Використання зазначеного підходу дає змогу не тільки визначити інтегральний рівень імпортного потенціалу підприємства, а й детально охарактеризувати будь-яку складову такого потенціалу. Як вказує О. Г. Мельник [4, с. 340], такий метод дає змогу зосередити увагу на визначальних аспектах явища, що діагностується. Окрім того, за умови, коли є невпевненість щодо варіанта оцінки кожної із складових, автор рекомендує обирати нижчу оцінку з урахуванням настання можливих несприятливих ризиків.

Якісне ідентифікування станів кожної із складових імпортного потенціалу підприємства, трансформація якісної оцінки в кількісну із використанням кількісно-лінгвістичної шкали Харрінгтона, а також установлення коефіцієнтів вагомості кожної із таких складових дає змогу здійснити інтегральне оцінювання імпортного потенціалу, для чого слід використовувати формулу:

$$I = \sum_{i=1}^{5} (I_i \cdot \mu_i), \qquad (1)$$

де I_i – трансформована кількісна оцінка кожної складової імпортного потенціалу за шкалою Харрінгтона;

μ_i – вагомість кожної складової;

i – кількість складових імпортного потенціалу.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Розглянутий метод експрес-оцінювання імпортного потенціалу суб'єкта підприємницької діяльності є доволі простим у застосуванні та за необхідності може бути модифікованим залежно від мети і завдань оцінювання. Зокрема, можливим є уточнення складових такого потенціалу (їх не обов'язково має бути 5). Зрештою, коефіцієнти вагомості також можуть визначитись різними способами. Попри це,

запропонований підхід дає змогу насамперед власникам і керівникам підприємства (бо в першу чергу саме на них цей метод орієнтований) у достатньо простий спосіб та швидко отримати необхідні результати для прийняття різних управлінських рішень.

Перспективи подальших розвідок за проблемою повинні полягати у встановленні умов та обмежень використання зазначеного методу оцінювання імпортного потенціалу підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ждан О. М. Економічне обґрунтування терміну «потенціал підприємства» / О. М. Ждан // Науковий вісник НЛТУ України. — 2010. — Вип. 20.3. — С. 139—142.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел.]. — К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2002. — 1440 с.
3. Економічна енциклопедія : у 3 т. / [редкол. : С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін.]. — К. : Вид. центр “Академія”, 2002. — Т. 3. — 952 с.
4. Мельник О. Г. Системи діагностики діяльності машинобудівних підприємств: полікритеріальна концепція та інструментарій : монографія / О. Г. Мельник. — Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2010. — 344 с.
5. Планування соціально-економічного розвитку підприємств : монографія / [М. Р. Тимощук, О. Є. Кузьмін, Р. В. Фещур та ін.]. — К. : УБС НБУ, 2007. — 449 с.
6. Ковалев А. И. Анализ финансового состояния предприятия / А. И. Ковалев, В. П. Привалов. — [3-е изд., исправл., доп.]. — М. : Центр экономики и маркетинга, 1999. — 216 с.
7. Рєпіна І. М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління / І. М. Рєпіна // Вісник Української академії державного управління при Президентові України. — 1998. — № 2. — С. 262—271.
8. Нечипорук О. В. Методика рейтингової оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств / О. В. Нечипорук // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. — 2007. — №75. — С. 275—284.
9. Городиська Н. А. Метод оцінювання потенціалу інжинірингової діяльності машинобудівних підприємств / Н. А. Городиська // Вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка». — 2013. — Т. 18. — № 3/1. — С. 88—92.
10. Боярко І. М. Оцінка інвестиційної привабливості суб’єкта господарювання / І. М. Боярко // Актуальні проблеми економіки. — 2008. — № 7(85). — С. 90—99.
11. Исмагилов И. И. Принятие решений при количественных и качественных критериях описания альтернатив / И. И. Исмагилов // Исследования по информатике. — 2003. — № 6. — С. 21—28.

REFERENCES

1. Zhdan, O. (2010), “Economic ground of term “potential of enterprise”, *Naukoviy visnik NLTU Ukrayini*, Iss. 20.3, pp. 139-142.
2. Busel, B.T. (2002), *Velikiy tlumachniy slovnik suchasnoyi ukrayinskoyi movi* [Large explanatory dictionary of modern Ukrainian], VTF “Perun”, Irpin, Kyiv, Ukraine.
3. Mochernyy, S. (2002), *Ekonomichna entsiklopediya*: v 3 t. [Economic encyclopedia: In 3 vol.], vol. 3, Vid. tsentr “Akademiya”, Kyiv, Ukraine.
4. Mel'nik, O.G. (2010), *Sistemi diagnostiki diyalnosti mashinobudivnih pidpriemstv: polikriterialna kontseptsiya ta Instrumentariy* [Systems of diagnostics of activity of machine-building enterprises: polikriterial conception and tool], monograph, Vid-vo Nats. un-tu “Lvivska politehnika”, Lviv, Ukraine.
5. Timoschuk, M.R., KuzmIn, O.E., Feschur, R.V. and al. (2007), *Planuvannya sotsialno-ekonomichnogo rozvitku pidpriemstv* [Planning of socio-economic development of enterprises], monograph, UBS NBU, Kyiv, Ukraine.
6. Kovalev, A.I., and Privalov, V.P. (1999), *Analiz finansovogo sostoyaniya predpriyatiya* [Analysis of the financial state of enterprise], 3rd ed. rev. and ext., Tsentr ekonomiki i marketinga, Moskow, Russia.
7. Repina, I.M. (1998), “Enterprise potential: methodology of estimation and management”, *Visnik Ukrayinskoyi Akademiyi Derzhavnogo Upravlinnya pri Prezidentovi Ukrayini*, no. 2, pp. 262-271.

8. Nechyporuk, O. (2007), "Method of rating estimation of investment attractiveness of industrial enterprises", *Kommunalnoe hozyaystvo gorodov: Sci.-Tech. collected works*, no. 75, pp. 275-284.

9. Gorodyska, N. (2013), "Method of evaluation of potential of engineering activity of machine-building enterprises", *Visnik Odeskogo natsionalnogo universitetu. Seriya "Ekonomika"*, vol. 18, no. 3/1, pp. 88-92.

10. Boyarko, I. (2008), "Estimation of investment attractiveness of subject of ménage", *Actual Problems of Economics*, no. 7(85), pp. 90-99.

11. Ismagilov, I.I. (2003), "Making decision at the quantitative and high-quality criteria of description of alternatives", *Issledovaniya po informatike*, no. 6, pp. 21-28.

УДК 658:330.34

КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Краснокутська Ю.М., к.е.н., ст. викладач

Запорізький національний університет
Україна, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66

yulya-lavrinenko@mail.ru

У статті розглянуто сутність поняття «інноваційний потенціал підприємства», його взаємозв'язок із складовими потенціалу суб'єкта господарювання, надано авторське тлумачення цієї категорії. Запропоновано складові механізму управління інноваційним потенціалом підприємства, що забезпечують активізацію інноваційних процесів економічних агентів національної економіки. Розглянуто основні аспекти комплексної оцінки ефективності інноваційної діяльності та застосування інтегрального показника для визначення рівня інноваційного розвитку промислового підприємства. Запропоновані критерії оцінки інноваційного потенціалу підприємства і розроблена методика його діагностики. Автором визначені граничні рівні показників, що дозволяє приймати рішення про достатність або недостатність рівня розвитку окремих складових інноваційного потенціалу для впровадження інновацій конкретної спрямованості. Для комплексної оцінки інноваційного потенціалу машинобудівних підприємств використано методичний підхід, який базується на визначенні інтегрального показника як середньозваженої складових його потенціалів: кадрового через частку чисельності персоналу, зайнятого дослідженнями та розробками до чисельності працівників на підприємстві; частку працівників з вищою освітою до загальної чисельності працівників на підприємстві); технічного (коєфіцієнт придатності основних фондів; коефіцієнт оновлення основних фондів; фондоозброєність праці); фінансово-економічного (відношенням внутрішніх витрат на дослідження та розробки до доходу від інноваційної діяльності; відношенням об'ємів інвестицій в основний капітал до об'єму реалізації); інформаційно-комунікаційного (відношенням витрат на інформаційно-комунікаційну техніку до обсягу реалізації).

Ключові слова: інновації, інноваційний потенціал, інноваційна активність, конкурентоспроможність, основні фонди, інноваційна діяльність, інвестиції, основний капітал.

Краснокутская Ю.Н. КОМПЛЕКСНАЯ ОЦЕНКА ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА МАШИНОСТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ / *Запорожский национальный университет, Украина*

В статье рассмотрена сущность понятия «инновационный потенциал предприятия», его взаимосвязь с составляющими потенциала субъекта ведения хозяйства, предоставлено авторское толкование этой категории. Предложены составляющие механизма управления инновационным потенциалом предприятия, которые обеспечивают активизацию инновационных процессов экономических агентов национальной экономики. Рассмотрены основные аспекты комплексной оценки эффективности инновационной деятельности и применения интегрального показателя для определения уровня инновационного развития промышленного предприятия. Предложенные критерии оценки инновационного потенциала предприятия и разработанная методика его диагностики. Автором определены предельные уровни показателей, что позволяет принимать решение о достаточности или недостаточности уровня развития отдельных составляющих